

Näringsdepartementet
Enheten för transportpolitik
103 33 STOCKHOLM

Konsekvenser för sjöräddningen av riksdagens försvarsbeslut

Nämnden för offentlig upphandling (NOU) utövar, med stöd av 7 kap. 9 § lagen (1992:1528) om offentlig upphandling (LOU), tillsyn över den offentliga upphandlingen.

NOU har av Näringsdepartementet inbjudits att lämna synpunkter på Sjöfartsverkets rapport Konsekvenser för sjöräddningen av riksdagens försvarsbeslut. NOU begränsar sitt yttrande till de frågor som har beröring med offentlig upphandling.

Sjöfartsverkets överväganden och förslag

Av rapporten framgår bl.a. att Sjöfartsverket kommer att inleda arbetet med en upphandling av ytterligare civila helikopterresurser. Detta initiativ bygger på förutsättningen att överenskommelser om samfinansiering kan nås med Luftfartsverket, Försvarsmakten och andra intressenter. Sjöfartsverket anser det vidare viktigt att lokaliseringen av erforderliga helikopterresurser kan övervägas i nära samråd med olika intressenter. Sjöfartsverket avser mot den bakgrunden att ta upp diskussioner med intresserade myndigheter om samutnyttjande, samfinansiering och lokalisering av helikopterresurser för sjö- och flygräddning för Försvarsmaktens, Polisens, Kustbevakningens, Räddningsverkets/Sveriges kommun- och landstingsförbunds samt sjukvårdshuvudmännens behov av helikopterkapacitet. Sjöfartsverket gör i det sammanhanget bedömningen att de resurser som statliga myndigheter upphandlar genom avtal inte med automatik kan utnyttjas av andra med åberopande av räddningstjänstlagstiftningen utan särskilda överenskommelser.

NOU:s synpunkter

NOU delar Sjöfartsverkets bedömning att de avtal som statliga myndigheter upphandlar inte med automatik kan utnyttjas av andra intressenter

(upphandlande enheter). Av EG-domstolens praxis framgår att upphandlingsdirektiven, och således även LOU, är tillämpliga då en upphandlande enhet tilldelar kontrakt till en i formellt hänseende fristående enhet vilken kan fatta egna beslut oberoende av denna myndighet.¹ Transaktioner inom samma juridiska person omfattas således inte av LOU. När en upphandlande enhet ingår avtal avseende anskaffning av varor och/eller tjänster med någon part utanför den egna juridiska personen blir dock LOU tillämplig.² Detta innebär också att en upphandlande enhet som tillhör en viss juridisk person inte kan utnyttja ett avtal som upphandlats av en upphandlande enhet som tillhör en annan juridisk person.³

Av Sjöfartsverkets rapport framgår att det bland de intressenter, vilka har behov av helikopterresurser, finns upphandlande enheter som inte är statliga myndigheter, d.v.s. inte tillhör den juridiska personen staten. För att den av Sjöfartsverket föreslagna upphandlingen av civila helikopterresurser skall kunna utmytna i avtal som kan utnyttjas även av dessa upphandlande enheter, är det därför enligt NOU:s mening nödvändigt att det redan av annonsen om upphandlingen och förfrågningsunderlaget framgår att upphandlingen görs även för dessa enheters räkning och att de, tillsammans med de statliga myndigheterna, blir parter i avtalet med den vinnande leverantören.

NOU har i övrigt inga synpunkter på Sjöfartsverkets rapport.

För kännedom bifogas en kopia av ett yttrande (dnr 2004/0120-29) rörande samordnad upphandling, vilket NOU avgett på begäran av Göteborgs tingsrätt. Framförallt avsnitt 4 i yttrandet kan vara av visst intresse vid den fortsatta handläggningen av ärendet.

Beslut om utformningen av detta yttrande har fattats vid nämndsammanträde den 16 juni 2005 i vilket deltog kammarrättslagmannen Lisbeth Edlund, ordförande, kommerserådet Bengt Agild, chefsjuristen Hans Ekman, teknologie doktorn Börje Hed, chefsjuristen Dan Holke, upphandlingschefen Lisbeth Johnson och förbundsjuristen Eva

---

¹ Mål C-107/98 Teckal Srl mot Commune di Viano, Azienda Gas-Acqua Consorziale (AGAC) di Reggio Emilia, REG 1999 sid. I-8121.

² Undantag från skyldigheten att genomföra upphandling i enlighet med direktiven gäller enligt EG-domstolen endast i de fall då den upphandlande enheten samtidigt utövar en kontroll över den ifrågavarande juridiska personen som motsvarar den kontroll som enheten utövar över sin egen förvaltning och denna juridiska person bedriver huvuddelen av sin verksamhet tillsammans med den eller de myndigheter som innehar den.

³ Det sagda gäller under förutsättning att den enhet som upphandlat avtalet inte gjort det i egenskap av ombud för den upphandlande enhet som vill utnyttja avtalet.

Sveman. Beslutet fattades i närvaro av kanslichefen Margareta Hentze efter föredragning av chefsjuristen Michael Slavicek. Yttrandet expedieras i enlighet med föredragandens förslag.

NÄMNDEN FÖR OFFENTLIG UPPHANDLING

Michael Slavicek

Bilaga:

Kopia av NOU:s yttrande dnr 2004/0120-29